

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 27.9.2017
COM(2017) 571 final

2017/0245 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 όσον αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται για την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Κατά την τελευταία διετία, η προσωρινή επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωρίζει σημαντική αύξηση. Από τον Σεπτέμβριο του 2015 έχουν καταμετρηθεί περίπου 50 περιπτώσεις επαναφοράς και παράτασης των συνοριακών ελέγχων (σε σύγκριση με 36 περιπτώσεις επαναφοράς του συνοριακού ελέγχου κατά την περίοδο 2006-2015¹). Η εξέλιξη αυτή οφειλόταν στις δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών και στην αύξηση των διασυνοριακών τρομοκρατικών απειλών που συνιστούν σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ορισμένων κρατών Σένγκεν. Οι εν λόγω σοβαρές απειλές ανάγκασαν ορισμένα κράτη μέλη να παρατείνουν αρκετές φορές την επαναφορά των συνοριακών ελέγχων, ενίοτε μέχρις εξαντλήσεως των ισχυόντων νόμιμων χρονικών πλαισίων.

Ήδη τον Μάιο του 2017, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι τα τελευταία χρόνια έχουν προκύψει νέες προκλήσεις για την ασφάλεια, όπως καταδεικνύεται από τις επανειλημμένες τρομοκρατικές επιθέσεις. Από την άποψη αυτή, και ενώ, μέχρι σήμερα, το ισχύον νομικό πλαίσιο επαρκούσε για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προέκυπταν, η Επιτροπή άρχισε να εξετάζει κατά πόσον είναι κατάλληλα προσαρμοσμένο για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων προκλήσεων για την ασφάλεια.

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες του Σένγκεν, οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών επιτρέπονται εφόσον διαπιστωθούν σοβαρές αδυναμίες στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων ενός κράτους μέλους, όπως καταδεικνύεται κατά την αξιολόγηση Σένγκεν, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς έλεγχο των εσωτερικών συνόρων ή ως αποτέλεσμα μη συμμόρφωσης ενός κράτους μέλους με απόφαση του Συμβουλίου για τον προσδιορισμό μέτρων μετριασμού των κινδύνων αναφορικά με τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων οι οποίοι διακυβεύουν τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν (άρθρο 29 της διαδικασίας του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1624, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή)². Σε τέτοιες περιπτώσεις, το Συμβούλιο, βάσει πρότασης της Επιτροπής, δύναται να συστήσει σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη να αποφασίσουν την επαναφορά των ελέγχων στο σύνολο ή σε συγκεκριμένα τμήματα των εσωτερικών συνόρων τους για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες και μπορεί να ανανεωθεί έως τρεις φορές³.

¹ Βλ. κατάλογο με τις περιπτώσεις επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/reintroduction-border-control/docs/ms_notifications_-_reintroduction_of_border_control_en.pdf.

² Σύμφωνα με την εν λόγω διαδικασία, στις 12 Μαΐου 2016, το Συμβούλιο συνέστησε, βάσει πρότασης της Επιτροπής, σε πέντε κράτη μέλη που επηρεάζονταν περισσότερο από δευτερογενείς μετακινήσεις να επαναφέρουν τους ελέγχους σε ορισμένα τμήματα των εσωτερικών συνόρων τους. Στις 12 Μαΐου 2017, το Συμβούλιο επέτρεψε στα συγκεκριμένα πέντε κράτη μέλη να παρατείνουν τους εν λόγω ελέγχους για τρίτη και τελευταία φορά έως τις 11 Νοεμβρίου 2017.

³ Με τον νέο κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, ο οποίος εισάγει νέους πόρους και εργαλεία (όπως οι υποχρεωτικές αξιολογήσεις τρωτότητας και οι συστάσεις για την παρακολούθησή τους, και η υποχρεωτική συγκέντρωση πόρων), η διαχείριση των συνόρων της ΕΕ καθίσταται πιο ευπροσάρμοστη σε ενδεχόμενες νέες προκλήσεις. Με τον τρόπο αυτό, θα πρέπει περιοριστούν σημαντικά οι λόγοι για την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα που σχετίζονται με την κατάσταση στα εξωτερικά σύνορα.

Σε περιπτώσεις που η σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια δεν συνδέεται με αδυναμίες στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, όπως προκύπτει κατά την αξιολόγηση Σένγκεν, η επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα υπόκειται σε προϋποθέσεις και χρονικούς περιορισμούς, όπως προβλέπεται στα άρθρα 25 έως 28 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Συνεπώς, ο έλεγχος των εσωτερικών συνόρων μπορεί να διενεργείται για χρονικό διάστημα έως έξι μηνών — σε περίπτωση προβλέψιμων γεγονότων, λόγου χάρη διεθνείς αθλητικές ή πολιτικές εκδηλώσεις (άρθρο 25) ή για διάστημα έως δύο μηνών — για περιπτώσεις που χρήζουν άμεσης δράσης (άρθρο 28). Κατά την ερμηνεία της Επιτροπής, τα χρονικά διαστήματα επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων σύμφωνα με τα άρθρα 28 και 25 μπορούν να υπολογιστούν αθροιστικά. Αυτό σημαίνει ότι, όσον αφορά τις αποφάσεις περί επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων οι οποίες βασίζονται σε διαφορετικούς λόγους, έκαστη κοινοποίηση εξετάζεται μεμονωμένα και βάσει των δικών της χαρακτηριστικών, με τις εφαρμοστέες προθεσμίες να ισχύουν για κάθε περίπτωση χωριστά.

Συνολικά, η χρήση της προσωρινής επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων δείχνει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το εν λόγω μέτρο με υπευθυνότητα⁴. Όπως προκύπτει από το κόστος μιας προσομοίωσης της απουσίας χώρου Σένγκεν, η εν λόγω απόφαση είναι πάντα δαπανηρή για την οικονομία⁵.

Ωστόσο, κατά την τελευταία διετία, αποδείχτηκε ότι οι κανόνες και η διαδικασία παράτασης των προσωρινών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα δεν έχουν προσαρμοστεί επαρκώς για την αντιμετώπιση των αυξημένων απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια. Επίσης, οι ισχύοντες κανόνες δεν προάγουν τη χρήση εναλλακτικών μέτρων για τον μετριασμό σοβαρών απειλών. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη που προτίθενται να επαναφέρουν ή να παρατείνουν τους συνοριακούς ελέγχους συνεργάζονται με τα γειτονικά τους κράτη μέλη. Τέλος, είναι αναγκαίο να αποτυπωθεί καλύτερα στο νομικό πλαίσιο η υποχρέωση των κρατών μελών να αξιολογούν, αρκετό καιρό πριν από τη λήψη της απόφασης επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, κατά πόσον και με ποιον τρόπο η διαπιστωθείσα απειλή θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με τα διαθέσιμα εναλλακτικά μέτρα, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής της 12ης Μαΐου 2017 σχετικά με τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους και τη διασυνοριακή συνεργασία στον χώρο Σένγκεν, η οποία, μεταξύ άλλων, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν κατά προτεραιότητα τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους και, δευτερευόντως, την προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων σε περίπτωση σοβαρής απειλής για την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι αναγκαία η επικαιροποίηση των κανόνων σχετικά με την προσωρινή επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

Σύμφωνα με το εν λόγω συμπέρασμα, στόχος της πρότασης είναι:

⁴ Από το 2006, έτος έκδοσης του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, έως το 2015, δηλ. στον απόηχο της μεταναστευτικής κρίσης, οι συνοριακοί έλεγχοι επαναφέρθηκαν 36 φορές και παρατάθηκαν ελάχιστες φορές, συνήθως για διάστημα μερικών μόνο ημερών ή εβδομάδων.

⁵ Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής για το άμεσο οικονομικό κόστος της απουσίας του χώρου Σένγκεν, τυχόν επαναφορά των συνοριακών ελέγχων για μεγαλύτερο διάστημα, οι καθυστερήσεις στα σύνορα θα είχαν σημαντική επίπτωση στις διασυνοριακές μεταφορές (ιδίως τις οδικές), τον τουρισμό, τις δημόσιες διοικήσεις και τους διασυνοριακούς εργαζομένους και ταξιδιώτες. Για τις εν λόγω κατηγορίες, το άμεσο κόστος εκτιμάται ότι κυμαίνεται από 5 έως 18 δισ. EUR ετησίως (ή 0,06%-0,13% του ΑΕΠ), ανάλογα με τον χρόνο που δαπανάται λόγω των καθυστερήσεων. Το μεσοπρόθεσμο έμμεσο κόστος λόγω της απουσίας του χώρου Σένγκεν μπορεί να είναι σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με τις εκτιμήσεις του άμεσου κόστους, καθώς οι επιπτώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, τις επενδύσεις και την κινητικότητα δεν θα είχαν προηγούμενο σε περίπτωση που η διάλυση του χώρου Σένγκεν έθετε σε κίνδυνο την οικονομική ολοκλήρωση.

- να διασφαλιστεί ότι οι προθεσμίες που ισχύουν για την προσωρινή επαναφορά του ελέγχου των εσωτερικών συνόρων επιτρέπουν στα κράτη μέλη να λαμβάνουν, ει δυνατόν, τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση σοβαρών απειλών για την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη·
- να εισαχθούν καλύτερες διαδικαστικές εγγυήσεις, ώστε να διασφαλίζεται ότι η απόφαση για προσωρινό έλεγχο των εσωτερικών συνόρων ή για παράταση του ελέγχου βασίζεται στην αρμόζουσα αξιολόγηση κινδύνου και λαμβάνεται σε συνεργασία με τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη·
- Για τον σκοπό αυτό, προτείνονται τα εξής:
- να αυξηθεί σε ένα έτος (αντί έξι μήνες) η μέγιστη διάρκεια της προσωρινής επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα για την προβλεπόμενη διάρκεια της σοβαρής απειλής και να αυξηθεί από 30 ημέρες σε 6 μήνες η μέγιστη διάρκεια των διαστημάτων παράτασης.
- τα κράτη μέλη θα εκπονούν και θα υποβάλλουν αξιολόγηση κινδύνου με την οποία θα εκτιμάται το χρονικό διάστημα κατά το οποίο η διαπιστωθείσα απειλή αναμένεται να συνεχιστεί και τα τμήματα των εσωτερικών συνόρων που επηρεάζονται, και θα αποδεικνύεται ότι η παράταση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα αποτελεί μέτρο έσχατης ανάγκης· εάν οι συνοριακοί έλεγχοι παραταθούν για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, τα κράτη μέλη θα διευκρινίζουν αναδρομικά τον τρόπο με τον οποίο ο συνοριακός έλεγχος συνεισέφερε στην αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής· προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα των εν λόγω αξιολογήσεων κινδύνου, η Επιτροπή θα εμπλέκει τους συναφείς οργανισμούς (την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και την Ευρώπη).
- καθιερώνεται καλύτερη παρακολούθηση των γνωμοδοτήσεων της Επιτροπής που εκφράζουν αμφιβολίες σχετικά με την αναγκαιότητα ή την αναλογικότητα των συνοριακών ελέγχων και τη διαδικασία διαβούλευσης στην οποία συμμετέχουν η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και, όπως προτείνεται στο παρόν, οι συναφείς οργανισμοί· η ανάγκη για συνεργασία με τα γειτονικά κράτη μέλη που επηρεάζονται από τους σκοπούμενους συνοριακούς ελέγχους θα διασφαλίζεται καλύτερα με την υφιστάμενη διαδικασία διαβούλευσης.
- εισάγεται η νέα δυνατότητα παράτασης των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα για μέγιστη περίοδο δύο ετών όταν η σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη συνεχίζεται πέραν της προθεσμίας του ενός έτους, υπό την προϋπόθεση ότι μπορεί να αποδοθεί στους ίδιους λόγους (λ.χ. απειλή που συνδέεται με τη λειτουργία διασυνοριακού τρομοκρατικού δικτύου) και ότι λαμβάνονται ανάλογα εξαιρετικά εθνικά μέτρα στην επικράτεια για την αντιμετώπιση της απειλής (λ.χ. κατάσταση έκτακτης ανάγκης).

Στο πλαίσιο των εν λόγω τροποποιήσεων, η πρόταση διασαφηνίζει επίσης τη διατύπωση όσον αφορά τον καθορισμό της εφαρμοστέας προθεσμίας δυνάμει του άρθρου 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

Η πρόταση δεν επιφέρει αλλαγές στους λόγους προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα όπως προβλέπονται από τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

• **Συνοχή με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η πρόταση τροποποιεί τις γενικές προθεσμίες της προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα όπως καθορίζεται στο άρθρο 25, ήτοι σε περίπτωση προβλέψιμων γεγονότων/απειλών, διατηρώντας παράλληλα την ισχύουσα αρχή της προσωρινής

επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων και τις εφαρμοστέες εγγυήσεις, ενώ, από τη μία πλευρά, η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα (και το καθήκον, για περιπτώσεις πέραν των έξι μηνών) να λαμβάνει θέση σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των σκοπούμενων ελέγχων και, από την άλλη πλευρά, η «διαδικασία διαβούλευσης», που αναφέρεται στο άρθρο 27 παράγραφος 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, πλέον ενισχύεται με τη συμμετοχή των συναφών οργανισμών που διαθέτουν την εμπειρογνώσια να αξιολογούν τις πληροφορίες που υποβάλλονται από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη στην κοινοποίηση και στην αξιολόγηση κινδύνου. Επιπλέον, τα κριτήρια για την προσωρινή επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα που καθορίζονται στο άρθρο 26 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα εξακολουθήσουν να ισχύουν.

Η πρόταση ενισχύει την αρχή σύμφωνα με την οποία η επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα πρέπει να είναι μέτρο έσχατης ανάγκης. Δυνάμει του άρθρου 23 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν το δικαίωμα να διενεργούν αστυνομικούς ελέγχους εντός της επικράτειάς τους, περιλαμβανομένων των παραμεθόριων περιοχών, οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να αποτελούν αποτελεσματική εναλλακτική λύση αντί της προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Η απαίτηση υποβολής αξιολόγησης κινδύνου στην οποία αποδεικνύεται ότι η σκοπούμενη επαναφορά ή παράταση των συνοριακών ελέγχων αποτελεί μέτρο έσχατης ανάγκης θα πρέπει να ενθαρρύνει περαιτέρω τα κράτη μέλη να εξετάζουν τη χρήση εναλλακτικών μέτρων, όπως ενισχυμένα αστυνομικά μέτρα. Από την άποψη αυτή, η πρόταση θα στηρίξει περαιτέρω την εφαρμογή της σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους εντός της επικράτειας⁶, με την οποία η Επιτροπή παρότρυνε συγκεκριμένα τα κράτη μέλη να δίδουν προτεραιότητα στους αστυνομικούς ελέγχους σε σχέση με την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα.

Οι προτεινόμενες αλλαγές συνάδουν με το άρθρο 72 της ΣΛΕΕ, καθώς δεν θίγουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.

Το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα συνεχίσει να παρέχει τη μοναδική δυνατότητα για παράταση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα σε περίπτωση σοβαρών αδυναμιών στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων εκ μέρους κράτους μέλους, όπως καταδεικνύεται από αξιολόγηση Σένγκεν. Η εν λόγω δυνατότητα έχει ενισχυθεί προσφάτως με συναφείς διατάξεις του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, σύμφωνα με τις οποίες όταν ένα κράτος μέλος δεν προβαίνει στις ενδεδειγμένες ενέργειες κατόπιν αρνητικής αξιολόγησης της τρωτότητας ή δεν έχει ζητήσει επαρκή στήριξη από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής προκειμένου να ανταποκριθεί σε μια συγκεκριμένη και δυσανάλογη πίεση στα εξωτερικά σύνορά του με αποτέλεσμα να διακυβεύεται η λειτουργία του χώρου Σένγκεν, θα μπορούσε να αιτιολογηθεί η προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα (άρθρο 19 παράγραφος 10 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή).

- **Συνοχή με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει, οποιαδήποτε απόφαση για προσωρινή επαναφορά ή παράταση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, ιδίως, τον πιθανό αντίκτυπο ενός τέτοιου μέτρου στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά

⁶ C(2017) 3349 final.

σύνορα. Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι η οδηγία 2004/38/EK⁷ δεν περιλαμβάνει το δικαίωμα απαλλαγής από ελέγχους ασφαλείας σε περίπτωση διέλευσης συνόρων στα οποία διενεργούνται έλεγχοι σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Ως εκ τούτου, η επικαιροποίηση του μέγιστου χρονικού διαστήματος διενέργειας ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα δεν συνεπάγεται καθαυτή αρνητικές επιπτώσεις στην ελεύθερη κυκλοφορία· μόνον η κατάχρηση της εν λόγω δυνατότητας θα μπορούσε να επηρεάσει την ελεύθερη κυκλοφορία.

Για τον μετριασμό του εν λόγω κινδύνου, προτείνεται η Επιτροπή, πέραν της υφιστάμενης δυνατότητάς της να εκφράζει ανά πάσα στιγμή τις αμφιβολίες της σχετικά με την αναγκαιότητα ή την αναλογικότητα των συνοριακών ελέγχων (την επαναφορά ή την παράτασή τους), να έχει πλέον την υποχρέωση να εκδίδει γνώμη κάθε φορά που διενεργούνται συνοριακοί έλεγχοι για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η διαδικασία διαβούλευσης παρέχει μια επιπλέον εγγύηση, καθώς στο εξής θα πρέπει να εμπλέκονται και οι συναφείς οργανισμοί. Το προτεινόμενο κείμενο για τη διαδικασία διαβούλευσης, της οποίας θα πρέπει να ηγείται η Επιτροπή, διευκρινίζει ότι οι απόψεις των κρατών μελών που επηρεάζονται από τους εν λόγω ελέγχους θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

Η πρόταση συμβάλλει στην ενίσχυση της ασφάλειας εντός του χώρου Σένγκεν, καθώς παρέχεται στα κράτη μέλη η νομική δυνατότητα να παρατείνουν, ειδικά, τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα προκειμένου να ανταποκριθούν σε σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, η οποία δικαιολογεί τους εν λόγω ελέγχους.

Η επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου του Σένγκεν υπό το πρίσμα της εμπειρίας στην αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων προκειμένου να διαφυλαχθεί η ικανότητά του να ανταποκρίνεται προσηκόντως σε συνεχείς σοβαρές απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, με την παροχή επιπρόσθετου χρόνου που μπορεί να είναι αναγκαίος για την αντιμετώπισή τους, συνάδει πλήρως με το έργο της Επιτροπής όπως καθορίζεται στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση και στο Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Ασφάλεια.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΣΛΕΕ.

Η πρόταση τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν).

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Η δράση στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης εμπίπτει σε τομέα συντρέχουσας αρμοδιότητας της ΕΕ και των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Επομένως, η αρχή της επικουρικότητας εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, βάσει του οποίου η Ένωση παρεμβαίνει μόνο εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο,

⁷ Οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77.

μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης.

Η πρόταση τροποποιεί, σε μικρό βαθμό, τις υφιστάμενες διατάξεις του κεφαλαίου III του κώδικα συνόρων του Σένγκεν που σχετίζονται με την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, προκειμένου αυτές να ανταποκρίνονται στην πρόσφατη εμπειρία των τελευταίων ετών, κατά τα οποία ορισμένα κράτη μέλη παρέτειναν αρκετές φορές τα αρχικά χρονικά διαστήματα επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα.

Η πρόταση ενισχύει επίσης τις υποχρεώσεις των κρατών μελών έναντι των γειτονικών κρατών μελών τα οποία επηρεάζονται από τη σκοπούμενη επαναφορά ή παράταση των συνοριακών ελέγχων, καθώς η απόδοση των υφιστάμενων διατάξεων αποδείχτηκε περιορισμένη.

Ο στόχος του καθορισμού της έκτασης, της διάρκειας και της διαδικασίας της κατ' εξαίρεση παράτασης των προσωρινών ελέγχων σε συγκεκριμένο τμήμα (ή τμήματα) των εσωτερικών συνόρων, λαμβανομένων υπόψη των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια καθώς και της ανάγκης για τον περιορισμό των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα στο απολύτως απαραίτητο ώστε να διαφυλάσσεται ο χώρος χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα, αλλά μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους κανόνες σχετικά με την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα είναι αναλογικές προς τον στόχο της προστασίας της δημόσιας τάξης και της διασφάλισης της εσωτερικής ασφάλειας στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

Η πρόταση αναγνωρίζει πλήρως ότι, σύμφωνα με τους κανόνες Σένγκεν, η προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων και η επακόλουθη παράτασή τους πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί εξαίρεση, δυνάμει ειδικών κανόνων, κοινών για τα μέλη του χώρου Σένγκεν.

Η πρόταση ανταποκρίνεται στη διαπιστωθείσα αδυναμία στους υφιστάμενους κανόνες αναφορικά με τις συνεχείς απειλές για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια που έχουν βιώσει ορισμένα κράτη μέλη τα τελευταία έτη (όπως διασυνοριακές τρομοκρατικές απειλές, δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών που δικαιολογούσαν την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα). Βάσει της εν λόγω εμπειρίας, φαίνεται ότι ακόμη και η πρακτική του συνδυασμού των μέγιστων προθεσμιών που αποδέχεται η Επιτροπή για τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 28 (γεγονότα που χρήζουν άμεσης δράσης) και το άρθρο 25 (προβλέψιμα γεγονότα) ενδέχεται να αποδειχτεί ανεπαρκής για την αντιμετώπιση ορισμένων μακροχρόνιων απειλών.

Για τον σκοπό αυτό, η πρόταση:

1) Παρατείνει τη γενική προθεσμία για προβλέψιμα γεγονότα έως και ένα έτος.

Η εν λόγω μέγιστη προθεσμία αναμένεται να εφαρμόζεται σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η αντιμετώπιση απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια εντός λίγων μηνών· η εν λόγω δυνατότητα δεν θα πρέπει να επηρεάζει τη μέση διάρκεια των συνοριακών ελέγχων που επαναφέρονται λόγω των συχνότερων αιτιών οι οποίες σχετίζονται γενικά με αθλητικές ή πολιτικές εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου. Υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο των εν λόγω περιορισμών που καθορίζονται από τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, η απόφαση σχετικά με την πραγματική διάρκεια της προσωρινής επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων δυνάμει του

άρθρου 25 ή 28 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν επαφίεται στο εκάστοτε κράτος μέλος. Εντούτοις, καθώς η έκταση και η διάρκεια της προσωρινής επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο προκειμένου να υπάρξει ανταπόκριση στη σοβαρή απειλή, η Επιτροπή δύναται να επιβλέπει την πραγματική διάρκεια των εν λόγω ελέγχων και να εκδίδει σχετική γνώμη· σε περίπτωση αμφιβολιών σχετικά με την αναγκαιότητα ή την αναλογικότητα του μέτρου της επαναφοράς των συννοριακών ελέγχων ή όταν ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα διενεργείται για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, η Επιτροπή υποχρεούται να εκδώσει γνώμη.

Επιπλέον, οποιαδήποτε ενδεχόμενη κατάχρηση της επικαιροποιημένης προθεσμίας θα αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο των γενικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής ως θεματοφύλακα των Συνθηκών.

Επιπροσθέτως, κάθε επαναφορά ή παράταση των συννοριακών ελέγχων θα υπόκειται στην αξιολόγηση κινδύνου η οποία θα πρέπει να εξετάζει την αναμενόμενη διάρκεια της απειλής και τα τμήματα των συνόρων που επηρεάζονται, να αξιολογεί τα διαθέσιμα μέτρα και να διευκρινίζει τον λόγο για τον οποίο το επιλεγέν μέτρο θεωρείται ότι είναι το βέλτιστο για την αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής. Μετά το πέρας έξι μηνών αποτελεσματικού συννοριακού ελέγχου, η αξιολόγηση κινδύνου θα πρέπει επίσης να παρέχει ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η προηγούμενη παράταση (ή παρατάσεις) συνεισέφεραν στην αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής.

2) Η πρόταση εισάγει επίσης την κατ' εξαίρεση δυνατότητα παράτασης των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα σε περίπτωση που οι ίδιες απειλές συνεχίζονται για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους, αλλά μόνο αν η σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια που προβάλλεται προκειμένου να δικαιολογηθεί η παράταση των συννοριακών ελέγχων είναι επαρκώς συγκεκριμένη και αντιστοιχεί σε ανάλογα εξαιρετικά εθνικά μέτρα, ιδίως σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Προκειμένου να διασφαλίζεται ο εξαιρετικός χαρακτήρας της εν λόγω περαιτέρω παράτασης, για την ειδική δυνατότητα υπέρβασης των γενικών προθεσμιών του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα απαιτούνταν η έκδοση γνώμης από την Επιτροπή και, στη συνέχεια, σύστασης από το Συμβούλιο για τον καθορισμό, εφόσον συντρέχει περίπτωση, των προϋποθέσεων συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και οι οποίες θα αποτελούσαν προαπαιτούμενο για κάθε παράταση. Η σύσταση θα μπορούσε να αφορά χρονικά διαστήματα έως και έξι μηνών και θα μπορούσε να παρατείνεται το πολύ τρεις φορές για μέγιστο διάστημα έξι μηνών κάθε φορά, με την ίδια διαδικασία.

- **Επιλογή του νομικού μέσου**

Η πρόταση αφορά την τροποποίηση κανονισμού. Δεδομένου ότι η πρόταση συμπληρώνει τις ισχύουσες διατάξεις του τίτλου III, κεφάλαιο II, αναφορικά με την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, του εν λόγω κανονισμού, το μοναδικό κατάλληλο νομικό μέσο θα ήταν ένας κανονισμός.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η προτεινόμενη τροποποίηση επιτρέπει μερικώς ελεγχόμενη ευελιξία στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων, χωρίς να αλλάζει τη λογική της κατ' εξαίρεση επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται μια απλουστευμένη ανάλυση των διαθέσιμων επιλογών. Συνεπώς, δεν υπάρχει ανάγκη για ολοκληρωμένη εκτίμηση επιπτώσεων.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η προτεινόμενη τροποποίηση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που καθορίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή (άρθρο 45). Οι εγγυήσεις των άρθρων 3α, 4 και 7 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν εξακολουθούν να εφαρμόζονται.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η προτεινόμενη τροποποίηση δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το άρθρο 25 τροποποιείται ως εξής:

- Η μέγιστη προθεσμία για την προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων σε περίπτωση προβλέψιμων γεγονότων που συνιστούν σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, όπως καθορίζεται στην πρώτη περίοδο της παραγράφου 4 της παρούσας διάταξης, παρατείνεται από 6 μήνες σε 1 έτος. Σύμφωνα με τα παραπάνω, προκειμένου η διάρκεια των ανανεώσιμων περιόδων βάσει της παρούσας διάταξης να καταστεί αναλογικότερη προς τη συνολική μέγιστη διάρκεια των συνοριακών ελέγχων, οι παράγραφοι 1 και 3 τροποποιούνται επίσης και προβλέπουν την παράταση των πιθανών ανανεώσιμων περιόδων από 30 ημέρες σε έως και 6 μήνες.
- Σκοπός της παρούσας τροποποίησης είναι να λαμβάνονται υπόψη οι συνεχείς σοβαρές απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια (όπως διασυνοριακές τρομοκρατικές απειλές ή δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών που δικαιολογούν την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων των εσωτερικών συνόρων), για την αντιμετώπιση των οποίων, όπως καταδεικνύεται από την εμπειρία των τελευταίων ετών, ενδέχεται να απαιτείται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
- Η παράγραφος 2 τροποποιείται προκειμένου να παρεμβληθεί η αναφορά στο νέο άρθρο 27α.
- Στην παράγραφο 4 προστίθεται η εξαιρετική δυνατότητα παράτασης των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα πέραν της μέγιστης προθεσμίας. Ως εκ τούτου, αν η σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια συνεχίζεται πέραν του ενός έτους, οι συνοριακοί έλεγχοι μπορούν να παραταθούν κατ' εξαίρεση για ανανεώσιμες περιόδους έως και έξι μηνών, και για μέγιστο χρονικό διάστημα δύο ετών, υπό τις προϋποθέσεις και σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο νέο άρθρο 27α.
- Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι οι επικαιροποιημένοι κανόνες να καταστούν ανθεκτικότεροι στις νέες προκλήσεις.

Το άρθρο 27 τροποποιείται ως εξής:

- Στην παράγραφο 1, όπου καθορίζονται τα στοιχεία της σκοπούμενης επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων (τα οποία, βάσει του άρθρου 25 παράγραφος 3, εφαρμόζονται επίσης στις παρατάσεις), προστίθεται ένα νέο στοιχείο αα) το οποίο εισάγει νέα υποχρέωση των κρατών μελών να εκπονούν και να ανταλλάσσουν αξιολόγηση κινδύνου. Στην εν λόγω αξιολόγηση κινδύνου θα πρέπει να εκτιμάται η

αναμενόμενη διάρκεια της απειλής και τα τμήματα των συνόρων που επηρεάζονται και να καταδεικνύεται ότι οι συνοριακοί έλεγχοι είναι μέτρο έσχατης ανάγκης. Θα πρέπει επίσης να γίνεται αναλυτική αναφορά στη συνεργασία με τα γειτονικά κράτη μέλη που επηρεάζονται από τον προσωρινό έλεγχο των εσωτερικών συνόρων. Προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα των εν λόγω δεδομένων, η Επιτροπή υποχρεούται να εμπλέκει τον συναφή οργανισμό, ανάλογα με την απειλή στην οποία βασίζεται η σκοπούμενη επαναφορά ή παράταση των συνοριακών ελέγχων (ήτοι την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή ή την Ευρωπόλ).

Σκοπός της προσθήκης του νέου αυτού στοιχείου είναι να υπογραμμιστεί ο χαρακτήρας έσχατης ανάγκης των συνοριακών ελέγχων ως μέτρο για την αντιμετώπιση σοβαρών απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, το οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο εφόσον άλλα μέτρα κρίνονται ανεπαρκή για την επίτευξη των ίδιων αποτελεσμάτων.

Ο στόχος αυτός ενισχύεται με την ειδική υποχρέωση που επιβάλλεται στα κράτη μέλη, τα οποία υπερβαίνουν την εξαμηνιαία περίοδο των συνοριακών ελέγχων, να αποδεικνύουν αναδρομικά ότι η επαναφορά των συνοριακών ελέγχων συνεισέφερε στην αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής.

Η τροποποιούμενη διάταξη υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη συντονισμού με τα γειτονικά κράτη μέλη που επηρεάζονται από τον σκοπούμενο έλεγχο των συνόρων.

Στο πλαίσιο αυτό, στο στοιχείο ε) προστίθεται φράση με την οποία διευκρινίζεται ότι ο συντονισμός με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να συντελείται πριν από τη λήψη της απόφασης περί επαναφοράς ή παράτασης των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα.

Επιπλέον, η τελευταία πρόταση της εν λόγω παραγράφου τροποποιείται ώστε να υπογραμμίζεται ότι η Επιτροπή θα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη συνεργασία με τα γειτονικά κράτη μέλη και μπορεί να απαιτεί περισσότερη ενημέρωση για το θέμα αυτό.

- Ενόψει της ειδικής διαδικασίας παράτασης των συνοριακών ελέγχων για διάστημα πέραν του ενός έτους, οι περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή υποχρεούται να εκδώσει γνώμη, όπως καθορίζεται στην παράγραφος 4, τροποποιούνται αναλόγως. Συνεπεία της εν λόγω τροποποίησης, η Επιτροπή ή οποιοδήποτε κράτος μέλος δύναται να εκδώσει γνώμη, αλλά σε περίπτωση αμφιβολιών σχετικά με την αναγκαιότητα ή την αναλογικότητα των σκοπούμενων συνοριακών ελέγχων ή όταν ο έλεγχος των εσωτερικών συνόρων διενεργείται για διάστημα μεγαλύτερο από έξι μήνες, η Επιτροπή υποχρεούται να εκδώσει γνώμη. Η εν λόγω υποχρέωση ενισχύεται και επικαιροποιείται ώστε να λαμβάνεται υπόψη η νέα υποχρέωση που σχετίζεται με την εκπόνηση της αξιολόγησης κινδύνου καθώς και ο ρόλος των οργανισμών στην αξιολόγησή της.
- Η παράγραφος 5, που καθορίζει τις λεπτομέρειες της διαδικασίας διαβούλευσης ανάμεσα στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη, επικαιροποιείται επίσης ώστε να αποτυπώνεται η εμπλοκή των οργανισμών. Συνεπώς, οι οργανισμοί αναμένεται να συμμετέχουν στην εν λόγω διαδικασία. Οι υπόλοιπες τροποποιήσεις αποτυπώνουν αλλαγές στις προηγούμενες παραγράφους και προσδίδουν μεγαλύτερη ορατότητα στον έλεγχο της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των σκοπούμενων συνοριακών ελέγχων. Τέλος, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποσκοπούν στο να

διασφαλιστεί ότι η προσωρινή επαναφορά ή παράταση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα συνοδεύεται στην πράξη από μέτρα συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών που επηρεάζονται από τους εν λόγω ελέγχους.

Όπως ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω, προστίθεται νέο άρθρο 27α με σκοπό τον προσδιορισμό των προϋποθέσεων και της διαδικασίας που θα πρέπει να ακολουθηθούν σε περίπτωση σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια η οποία υπερβαίνει το ένα έτος.

- Στην παράγραφο 1 διευκρινίζεται ότι οι συνοριακοί έλεγχοι μπορούν κατ' εξαίρεση να παραταθούν πέραν του ενός έτους αν μια σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη είναι αρκούντως συγκεκριμένη και συνεχίζεται πέραν του ενός έτους. Η εν λόγω διάταξη θα πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως της αιτιολογικής σκέψης 8 που παρέχει περισσότερες οδηγίες σχετικά με το πώς μπορεί να αποδειχτεί η ιδιαιτερότητα της απειλής. Συνεπώς, και λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια για την προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων, όπως καθορίζεται στο άρθρο 26, οι συνοριακοί έλεγχοι θα μπορούσαν να παραταθούν κατ' εξαίρεση πέραν του ενός έτους, προς ενίσχυση των εξαιρετικών μέτρων που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια (λόγου χάρι σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης).
- Η παράγραφος 2 αναφέρεται στις διαδικαστικές διατάξεις του άρθρου 27, το οποίο θα πρέπει να συνεχίσει να ισχύει (προϋποθέσεις σχετικά με το περιεχόμενο μιας κοινοποίησης, κανόνες σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, δικαίωμα διαβάθμισης ορισμένων πληροφοριών).
- Οι παράγραφοι 3 και 4 προβλέπουν τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται. Συνεπώς, το Συμβούλιο μπορεί συστήσει την εν λόγω κατ' εξαίρεση παράταση λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής (η οποία είναι υποχρεωτική ενόψει της τροποποίησης του άρθρου 27 παράγραφος 4 όπως περιγράφεται ανωτέρω και όπως αποτυπώνεται στο άρθρο 27α παράγραφος 3).

Σύσταση για παράταση μπορεί να γίνει έως τρεις φορές, για χρονικά διαστήματα έως και έξι μηνών κάθε φορά, και με την ίδια διαδικασία. Δεδομένου ότι η ανάγκη για περαιτέρω παράταση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα πέραν του ενός έτους είναι πιθανόν να απορρέει από λόγους που άπτονται εθνικών εκτελεστικών εξουσιών και εξουσιών επιβολής και θα πρέπει να ενισχύεται από ανάλογα εξαιρετικά εθνικά μέτρα, προτείνεται η σύσταση του Συμβουλίου να μην εξαρτάται από πρόταση της Επιτροπής η οποία, υπό τις εν λόγω συνθήκες, θα υπήρχε κίνδυνος να βασίζεται σε ιδιαίτερα περιορισμένες πληροφορίες. Εντούτοις, η γνώμη της Επιτροπής θα πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη από το Συμβούλιο.

Σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις οι οποίες απαιτούν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των γειτονικών κρατών μελών, προτείνεται επίσης το Συμβούλιο, στη σύστασή του, να προσδιορίζει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τις προϋποθέσεις συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

Το άρθρο 2 του κανονισμού περιλαμβάνει τις τυπικές προϋποθέσεις σχετικά με την έναρξη ισχύος και το πεδίο εφαρμογής.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 όσον αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται για την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο ε),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σε ένα χώρο ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, η επαναφορά του ελέγχου των εσωτερικών συνόρων θα πρέπει να αποτελεί εξαίρεση. Η επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα θα πρέπει να αποφασίζεται μόνο ως μέτρο έσχατης ανάγκης, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και στον βαθμό που οι εν λόγω έλεγχοι είναι αναγκαίοι και αναλογικοί προς τη διαπιστωθείσα σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια.
- (2) Οι διαπιστωθείσες σοβαρές απειλές μπορούν να αντιμετωπιστούν με διάφορα μέτρα, ανάλογα με τη φύση και την κλίμακα που τις χαρακτηρίζει. Τα κράτη μέλη έχουν επίσης στη διάθεσή τους αστυνομικές αρμοδιότητες, όπως αναφέρεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)⁸, οι οποίες μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να χρησιμοποιηθούν στις παραμεθόριες περιοχές. Η σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους και την αστυνομική συνεργασία στον χώρο Σένγκεν⁹ παρέχει κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη για τον σκοπό αυτό.
- (3) Σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου III, κεφάλαιο II του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, μπορεί να γίνει προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα ως μέτρο έσχατης ανάγκης σε περίπτωση σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, για περιορισμένο χρονικό διάστημα έως και έξι μηνών για προβλέψιμα γεγονότα (άρθρο 25) και για περιορισμένο χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους δύο μήνες για περιπτώσεις που χρήζουν άμεσης δράσης (άρθρο 28). Αυτά τα χρονικά πλαίσια αποδείχτηκαν επαρκή για την αντιμετώπιση των σοβαρών

⁸ EE L 77 της 23.3.2016, σ. 1.

⁹ C(2017) 3349 final της 12.5.2017.

απειλών που σχετίζονταν με τα πλέον συνηθισμένα προβλέψιμα γεγονότα, όπως αθλητικές ή πολιτικές εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου.

- (4) Ωστόσο, όπως προκύπτει από την εμπειρία, ορισμένες σοβαρές απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, όπως οι διασυνοριακές τρομοκρατικές απειλές ή συγκεκριμένες περιπτώσεις δευτερογενών μετακινήσεων παράτυπων μεταναστών εντός της Ένωσης που δικαιολογούσαν την επαναφορά συνοριακών ελέγχων, είναι πιθανόν να συνεχίζονται πέραν των προαναφερθέντων χρονικών διαστημάτων. Συνεπώς, κρίνεται αναγκαίο και δικαιολογημένο τα χρονικά πλαίσια που εφαρμόζονται στην προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα να προσαρμόζονται στις τρέχουσες ανάγκες, και παράλληλα να διασφαλίζεται ότι το εν λόγω μέτρο δεν εφαρμόζεται καταχρηστικά, ότι εξακολουθεί να αποτελεί εξαίρεση και ότι χρησιμοποιείται μόνο ως μέτρο έσχατης ανάγκης. Για τον σκοπό αυτό, η γενική προθεσμία που εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 25 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα πρέπει να παρατείνεται για διάστημα ενός έτους κατ' ανώτατο όριο.
- (5) Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα εξακολουθούν να αποτελούν εξαίρεση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλουν αξιολόγηση κινδύνου αναφορικά με τη σκοπούμενη επαναφορά ή παράταση των συνοριακών ελέγχων. Η αξιολόγηση κινδύνου θα πρέπει ιδίως να αξιολογεί το χρονικό διάστημα για το οποίο αναμένεται να διαρκέσει η διαπιστωθείσα απειλή και τα τμήματα των συνόρων που επηρεάζονται, να καταδεικνύει ότι η παράταση των συνοριακών ελέγχων αποτελεί μέτρο έσχατης ανάγκης και να διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο οι συνοριακοί έλεγχοι μπορούν να συνδράμουν στην αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής. Σε περίπτωση που οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα υπερβαίνουν τους έξι μήνες, η αξιολόγηση κινδύνου θα πρέπει επίσης να καταδεικνύει αναδρομικά την αποτελεσματικότητα της επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων στην αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής και να εξηγεί αναλυτικά τον τρόπο διαβούλευσης με κάθε γειτονικό κράτος μέλος που επηρεάζεται από την εν λόγω παράταση καθώς και τη συμμετοχή του εν λόγω κράτους μέλους στον καθορισμό των λιγότερο επαχθών λειτουργικών ρυθμίσεων.
- (6) Η ποιότητα της αξιολόγησης κινδύνου που υποβάλλεται από το κράτος μέλος θα είναι ιδιαίτερης σημασίας για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της σκοπούμενης επαναφοράς ή παράτασης των συνοριακών ελέγχων. Στην εν λόγω αξιολόγηση θα πρέπει να συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και η Ευρωπόλ.
- (7) Η αρμοδιότητα της Επιτροπής να εκδίδει γνώμη σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να αποτυπώνονται οι νέες υποχρεώσεις των κρατών μελών που σχετίζονται με την αξιολόγηση κινδύνου, περιλαμβανομένης της συνεργασίας με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Όταν διενεργείται έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, τότε η Επιτροπή θα πρέπει να υποχρεούται να εκδώσει γνώμη. Επίσης, η διαδικασία διαβούλευσης που προβλέπεται στο άρθρο 27 παράγραφος 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να αποτυπώνει τον ρόλο των οργανισμών (Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και Ευρωπόλ) και να επικεντρώνεται στην πρακτική υλοποίηση των διαφορετικών πτυχών της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, περιλαμβανομένου του συντονισμού, όταν συντρέχει περίπτωση, των διαφορετικών μέτρων εκατέρωθεν των συνόρων.

- (8) Προκειμένου οι αναθεωρημένοι κανόνες να είναι καλύτερα προσαρμοσμένοι στις προκλήσεις που σχετίζονται με διαρκείς σοβαρές απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, θα πρέπει να προβλέπεται ειδική δυνατότητα παράτασης του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα πέραν του ενός έτους. Η εν λόγω παράταση θα πρέπει να συνοδεύει ανάλογα εξαιρετικά εθνικά μέτρα που λαμβάνονται επίσης εντός της επικράτειας για την αντιμετώπιση της απειλής, λόγω χάρη σε περίπτωση κατάστασης έκτακτης ανάγκης. Σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω δυνατότητα δεν θα πρέπει να οδηγεί σε περαιτέρω παράταση των προσωρινών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα για διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών.
- (9) Η αναφορά στο άρθρο 29 που περιλαμβάνεται στο άρθρο 25 παράγραφος 4 θα πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να διευκρινιστεί η σχέση ανάμεσα στα εφαρμοστέα χρονικά διαστήματα δυνάμει των άρθρων 29 και 25 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.
- (10) Η δυνατότητα διενέργειας προσωρινών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα για την αντιμετώπιση συγκεκριμένης απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια που διαρκεί για χρονικό διάστημα πέραν του ενός έτους θα πρέπει να υπόκειται σε ειδική διαδικασία.
- (11) Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει γνώμη σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα μιας τέτοιας παράτασης και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σχετικά με τη συνεργασία με τα γειτονικά κράτη μέλη.
- (12) Δεδομένης της φύσης των εν λόγω μέτρων, τα οποία άπτονται εθνικών εκτελεστικών εξουσιών και εξουσιών επιβολής σε σχέση με σοβαρές απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, θα πρέπει κατ' εξαίρεση να ανατεθούν στο Συμβούλιο εκτελεστικές αρμοδιότητες προκειμένου να εκδίδει συστάσεις στο πλαίσιο της ειδικής αυτής διαδικασίας.
- (13) Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, δύναται να συστήνει κατ' εξαίρεση περαιτέρω παράταση και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να καθορίζει τις προϋποθέσεις συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, με σκοπό να διασφαλίζεται ότι πρόκειται για έκτακτο μέτρο το οποίο τίθεται σε εφαρμογή μόνο το χρονικό διάστημα για το οποίο είναι αναγκαίο και δικαιολογημένο και είναι συνεπές με τα μέτρα που επίσης λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο εντός της επικράτειας με σκοπό την αντιμετώπιση της ίδιας συγκεκριμένης απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια. Η σύσταση του Συμβουλίου θα πρέπει να είναι προαπαιτούμενο για τυχόν περαιτέρω παράταση πέραν της περιόδου του ενός έτους και, ως εκ τούτου, να φέρει τα ίδια χαρακτηριστικά με εκείνη που προβλέπεται στο άρθρο 29.
- (14) Δεδομένου ότι στόχος του παρόντος κανονισμού, ήτοι η δυνατότητα παράτασης σε εξαιρετικές περιπτώσεις της επαναφοράς των συντοριακών ελέγχων σε συγκεκριμένο τμήμα (ή τμήματα) των εσωτερικών συνόρων για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο προκειμένου ένα κράτος μέλος να αντιμετωπίσει επαρκώς μια διαρκή διασυντοριακή απειλή, είναι να συμπληρώσει τους ισχύοντες κανόνες σχετικά με την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, ο εν λόγω στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί από τα κράτη μέλη μεμονωμένα· είναι απαραίτητη η τροποποίηση των κοινών κανόνων που έχουν θεσπιστεί σε επίπεδο Ένωσης. Συνεπώς, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ιδίου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

- (15) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός βασίζεται στο κεκτημένο Σένγκεν, η Δανία αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, εντός περιόδου έξι μηνών αφότου το Συμβούλιο έχει αποφασίσει σχετικά με τον παρόντα κανονισμό, εάν θα τον μεταφέρει στο εθνικό της δίκαιο.
- (16) Ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, στις οποίες δεν συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την απόφαση 2000/365/EK του Συμβουλίου¹⁰. ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.
- (17) Ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/EK του Συμβουλίου¹¹. Η Ιρλανδία δεν συμμετέχει, συνεπώς, στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.
- (18) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας σχετικά με τη σύνδεση των εν λόγω χωρών προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹², οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 1 σημείο Α της απόφασης 1999/437/EK του Συμβουλίου¹³.
- (19) Όσον αφορά την Ελβετία, ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹⁴, οι οποίες εμπίπτουν στον

¹⁰ Απόφαση 2000/365/EK του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (EE L 131 της 1.6.2000, σ. 43).

¹¹ Απόφαση 2002/192/EK του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (EE L 64 της 7.3.2002, σ. 20).

¹² EE L 176 της 10.7.1999, σ. 36.

¹³ Απόφαση 1999/437/EK του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών, με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (EE L 176 της 10.7.1999, σ. 31).

¹⁴ EE L 53 της 27.2.2008, σ. 52.

τομέα του άρθρου 1 σημείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ¹⁵ σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου¹⁶.

- (20) Όσον αφορά το Λιχτενστάιν, ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν κατά την έννοια του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹⁷ οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1 σημείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου¹⁸.
- (21) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναγνωρίζονται κυρίως από τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (22) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,
- ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 τροποποιείται ως εξής:

- (1) Το άρθρο 25 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Όταν στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα υπάρχει σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια σε ένα κράτος μέλος, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί κατ' εξαίρεση να επαναφέρει τους ελέγχους στα σύνορα σε όλα τα εσωτερικά του σύνορα ή σε συγκεκριμένα μέρη τους για περιορισμένη περίοδο που δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες ή για την προβλεπόμενη διάρκεια της σοβαρής απειλής εάν αυτή υπερβαίνει τις 30 ημέρες, αλλά δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η εμπέδεια και η διάρκεια της προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα περιορίζονται

¹⁵ Απόφαση 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών, με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 31).

¹⁶ Απόφαση 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2008, για τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 1).

¹⁷ ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 21.

¹⁸ Απόφαση 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, όσον αφορά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την κυκλοφορία των προσώπων (ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 19).

στα απολύτως απαραίτητα για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής.

2. Οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα επαναφέρονται μόνο ως έσχατη ανάγκη και σύμφωνα με τα άρθρα 27, 27α, 28 και 29. Τα κριτήρια που αναφέρονται στα άρθρα 26 και 30 αντίστοιχα λαμβάνονται υπόψη σε κάθε περίπτωση που εξετάζεται το ενδεχόμενο να ληφθεί απόφαση για την επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με τα άρθρα 27, 27α, 28 ή 29 αντίστοιχα.

3. Εάν η σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια στο συγκεκριμένο κράτος μέλος συνεχίζεται πέραν της περιόδου που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να παρατείνει τους ελέγχους στα εσωτερικά του σύνορα, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 26 και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 27, για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν νέα στοιχεία, για ανανεώσιμες περιόδους που αντιστοιχούν στην προβλέψιμη διάρκεια της σοβαρής απειλής και δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες.

4. Η συνολική περίοδος κατά την οποία επαναφέρονται οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα περιλαμβανομένων και των παρατάσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, δεν υπερβαίνει το ένα έτος.

Όταν συντρέχουν οι εξαιρετικές περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 27α, η συνολική περίοδος μπορεί να παραταθεί κατ' ανώτατο όριο στα δύο έτη, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο.

Όταν συντρέχουν οι εξαιρετικές περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 29, η συνολική περίοδος μπορεί να παραταθεί κατ' ανώτατο όριο έως δύο έτη, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου.»

(2) Το άρθρο 27 τροποποιείται ως εξής:

(i) Στην παράγραφο 1, προστίθεται το νέο στοιχείο αα) ως εξής:

«αα) αξιολόγηση κινδύνου η οποία αξιολογεί το χρονικό διάστημα για το οποίο αναμένεται να διαρκέσει η διαπιστωθείσα απειλή και τα τμήματα των εσωτερικών συνόρων που επηρεάζονται, καταδεικνύει ότι η παράταση των συνοριακών ελέγχων αποτελεί μέτρο έσχατης ανάγκης και διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο οι συνοριακοί έλεγχοι μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής. Εάν ο συνοριακός έλεγχος έχει ήδη επαναφερθεί για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, στην αξιολόγηση κινδύνου διευκρινίζεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο η προηγούμενη επαναφορά του συνοριακού ελέγχου συνεισέφερε στην αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής.

Η αξιολόγηση κινδύνου περιλαμβάνει επίσης αναλυτική έκθεση σχετικά με τον συντονισμό που έχει συντελεστεί μεταξύ του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και του κράτους μέλους ή των κρατών μελών με το οποίο ή τα οποία έχει κοινά εσωτερικά σύνορα στα οποία διενεργούνται συνοριακοί έλεγχοι.

Η Επιτροπή κοινοποιεί την αξιολόγηση κινδύνου στην Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και την Ευρώπολ, κατά περίπτωση.»

(ii) Στην παράγραφο 1, το στοιχείο ε) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) όπου απαιτείται, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από τα άλλα κράτη μέλη όπως έχει συμφωνηθεί πριν από την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα.»

(iii) Στην παράγραφο 1, η τελευταία περίοδος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εάν απαιτείται, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες από το οικείο/οικεία κράτος μέλος / κράτη μέλη, μεταξύ άλλων, σχετικά με τη συνεργασία με τα κράτη μέλη που επηρεάζονται από τη σχεδιαζόμενη παράταση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, καθώς και επιπρόσθετες πληροφορίες που είναι αναγκαίες προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσον πρόκειται για μέτρο έσχατης ανάγκης.»

(iv) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Μετά την κοινοποίηση εκ μέρους του κράτους μέλους δυνάμει της παραγράφου 1 και ενόψει της διαβούλευσης που προβλέπεται στην παράγραφο 5, η Επιτροπή ή οποιοδήποτε από τα υπόλοιπα κράτη μέλη μπορεί, με την επιφύλαξη του άρθρου 72 ΣΛΕΕ, να διατυπώσει γνώμη.

Εάν η Επιτροπή διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά την αναγκαιότητα ή την αναλογικότητα της σχεδιαζόμενης επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα ή εάν εκτιμά ότι θα ήταν σκόπιμο να διεξαχθούν διαβουλεύσεις για κάποιες πτυχές της κοινοποίησης, εκδίδει γνώμη προς τον σκοπό αυτό.

Εάν έχει ήδη γίνει επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα για έξι μήνες, η Επιτροπή εκδίδει γνώμη.

(v) η παράγραφος 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και η γνώμη που μπορεί να διατυπώσει η Επιτροπή ή οποιοδήποτε κράτος μέλος σύμφωνα με την παράγραφο 4 αποτελούν αντικείμενο διαβουλεύσεων που διεξάγει η Επιτροπή. Όπου απαιτείται, οι διαβουλεύσεις περιλαμβάνουν κοινές συνεδριάσεις μεταξύ του κράτους μέλους που σχεδιάζει την επαναφορά των ελέγχων των εσωτερικών συνόρων, των υπόλοιπων κρατών μελών, ιδίως εκείνων που επηρεάζονται άμεσα από τη λήψη τέτοιων μέτρων, και των συναφών οργανισμών. Εξετάζονται η αναλογικότητα των σκοπούμενων μέτρων, η διαπιστωθείσα απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, καθώς και οι τρόποι διασφάλισης της υλοποίησης της αμοιβαίας συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Το κράτος μέλος που σχεδιάζει την επαναφορά ή την παράταση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη τα αποτελέσματα των εν λόγω διαβουλεύσεων κατά τη διενέργεια των συνοριακών ελέγχων.

(3) Προστίθεται νέο άρθρο 27α:

Ειδική διαδικασία σε περίπτωση σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια που υπερβαίνει το ένα έτος

«1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν το κράτος μέλος αντιμετωπίζει την ίδια σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια για διάστημα πέραν εκείνου που αναφέρεται στο άρθρο 25 παράγραφος 4 πρώτη περίοδος, και όταν λαμβάνονται επίσης ανάλογα έκτακτα εθνικά μέτρα εντός της επικράτειας για την αντιμετώπιση της εν λόγω απειλής, ο συνοριακός έλεγχος που έχει προσωρινά επαναφερθεί για την αντιμετώπιση της εν λόγω απειλής μπορεί να παραταθεί περαιτέρω σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Το αργότερο έξι εβδομάδες πριν από τη λήξη της περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 25 παράγραφος 4 πρώτη περίοδος, το κράτος μέλος κοινοποιεί στα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή ότι ζητεί περαιτέρω παράταση σύμφωνα με την ειδική διαδικασία που καθορίζεται στο παρόν άρθρο. Στην κοινοποίηση περιλαμβάνονται οι

πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 27 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε). Εφαρμόζεται το άρθρο 27 παράγραφοι 2 και 3.

3. Η Επιτροπή εκδίδει γνώμη.

4. Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, μπορεί να συστήσει στο κράτος μέλος να αποφασίσει την περαιτέρω παράταση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα για διάστημα έως και έξι μηνών. Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί το πολύ τρεις φορές για επιπλέον διάστημα μέγιστης διάρκειας έξι μηνών. Στη σύστασή του το Συμβούλιο αναφέρει τουλάχιστον τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε). Όπου απαιτείται, καθορίζει τις προϋποθέσεις συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.»

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος